

2022-04-06

Justitiedepartementet
Statsrådet Morgan Johansson
Via mejl
justitiedepartementet.registrator@regerin
gskansliet.se

Register för framtidsfullmakter, gode män och förvaltare

Hemställan

Svenska Bankföreningen hemställer att regeringen omgående utreder och snarast inför ett centralt register för framtidsfullmakter, gode män och förvaltare.

Lag (2017:310) om framtidsfullmakter trädde i kraft 2017. Enligt lagen kan en privatperson upprätta en fullmakt som blir giltig när han eller hon på grund av sjukdom, psykisk störning eller liknande inte längre kan ta hand om sina angelägenheter. En framtidsfullmakt kan utformas på många olika sätt och vilken behörighet fullmaktshavaren har varierar beroende på fullmaktsgivarens önskemål. I många fall upprättas framtidsfullmakten för att bereda fullmaktshavaren möjlighet att bistå med ekonomiska ärenden. Men, en framtidsfullmakt ger normalt sett inte möjlighet för fullmaktshavaren att stödja fullmaktsgivaren med banktjänster på det sätt en bankkund idag är van vid att utföra dem, det vill säga via internetbank, smart telefon eller surfplatta. Det beror på att framtidsfullmakten måste visas upp i original för att fullmaktshavaren ska kunna styrka sin behörighet. Något annat än fullmakten i original som styrker behörigheten finns inte. I avsaknad av ett centralt register över framtidsfullmakter kan i de flesta fall en framtidsfullmaktshavare därmed nyttja fullmakten enbart vid besök på bankkontor.

En överförmyndare har möjlighet att besluta om att en framtidsfullmaktshavare helt eller delvis inte längre får bruka en framtidsfullmakt, om han har använt framtidsfullmakten på ett sådant sätt att det skadat eller missgynnat framtidsfullmaktsgivaren. Överförmyndarens beslut kommer inte till tredje mans kännedom idag. Svenska Bankföreningen har även blivit informerad om fall där fullmaktshavare obehörigt brukat framtidsfullmakten. Det är mycket tidskrävande för fullmaktsgivaren att försöka spåra för vilka tredje män fullmakten har uppvisats och ett register i vilket framgår om framtidsfullmakten har trätt i kraft skulle minska risken för missbruk. Som framhållits av Sveriges Kommuner och Regioner i remissyttrandet avseende Gode

män och förvaltare – En översyn. (SOU 2021:36), bör en framtidsfullmakt registreras, ”så att till exempel ett godmanskap inte anordnas i de fall där det redan finns en framtidsfullmakt som kan tas eller har tagits i bruk men utan att det går att få vetskap om den”.

Svenska Bankföreningen föreslår därför att det införs ett register över framtidsfullmakter. Detaljer om vad registret ska innehålla måste utredas, men registret bör åtminstone omfatta uppgifter om vem som är fullmaktsgivare och fullmaktshavare, datum för upprättande/ikraftträdande/upphörande och fullmaktens omfattning. Ett register skulle inte bara underlätta för bankerna att erbjuda fullmaktshavaren digitala tjänster, utan också göra framtidsfullmakten synlig för andra tredje män och lösa frågan om hur tredje man får kännedom om att en framtidsfullmakt återkallats. Likaså skulle ett registreringskrav också kunna omfatta en kontroll av att fullmakten är formellt korrekt. Idag upptäckts formella brister oftast först när framtidsfullmakten tas i bruk, när det inte längre är möjligt att åtgärda bristerna. Ett register skulle dessutom vara ett naturligt steg för att kunna upprätta och hantera digitala framtidsfullmakter.

Ett genomförande av förslaget skulle innebära en kraftigt förenklad hantering av framtidsfullmakter och vara en sannolikt nödvändig åtgärd för att kunna erbjuda fullmaktshavare digital tillgång till fullmaktsgivarens bankkonton. En framtidsfullmakt skulle, med ett register, på allvar kunna utgöra ett alternativ till god man och därmed också leda till minskad administration och kostnader för Sveriges kommuners överförmyndarnämnder.

I utredningen Gode män och förvaltare – En översyn. (SOU 2021:36) har föreslagits ett centralt register över gode män och förvaltare. Svenska Bankföreningen stöder detta initiativ. Vi hemställer därför att regeringen snarast går vidare med utredningens förslag till ett register för ställföreträdare och då utökar omfattningen till att gälla även framtidsfullmakter.

Kontaktperson på Svenska Bankföreningen är
Richard Edlepil
richard.edlepil@swedishbankers.se
08-453 44 49

SVENSKA BANKFÖRENINGEN

Hans Lindberg

Richard Edlepil